

BOLALARDA SURUNKALI ADENOIDITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH.

Nurov Ubaydullo Ibodullayevich

Buxoro davlat tibbiyot institute otorinolaringologiya kafedrası mudiri, Dsc., dotsent

nurov.ubaydullo@bsmi.uz

Annotatsiya

Mazkur maqolada bolalar orasida keng tarqalgan surunkali adenoidit kasalligini davolashda kompleks yondashuvning samaradorligi klinik kuzatishlar asosida tahlil qilingan. Tadqiqot davomida dori vositalari, fizioterapiya, immunomodulyatorlar va mahalliy antiseptiklarni o‘z ichiga olgan kompleks davolash usullarining afzalliklari aniqlangan.

Kalit so‘zlar: surunkali adenoidit, bolalar, kompleks davolash, fizioterapiya, immunomodulyator, LOR kasalliklari.

Kirish

Surunkali adenoidit – bu bolalik davrida keng tarqalgan limfoid to‘qimaning yallig‘lanishi bo‘lib, nafas olish va eshitish buzilishlariga olib keladi. Ushbu kasallik nafaqat bolalarning umumiy salomatligiga, balki psixofizik rivojlanishiga ham salbiy ta‘sir ko‘rsatadi [1]. Standart davolash usullari ko‘pincha simptomatik bo‘lib, qaytalanish xavfini kamaytirmaydi. Shu bois, kompleks yondashuvga asoslangan davolash protokollarini ishlab chiqish dolzarb masalalardan biridir.

Tadqiqot Usullar

Tadqiqot 2025-yilda Buxoro LOR bo‘limida olib borildi. 3–10 yoshdagi 120 nafar bola (60 ta o‘g‘il, 60 ta qiz) tasodifiy tanlov asosida ikki guruhga bo‘lindi:

- **1-guruh (Nazorat, n=60):** standart davo (antibiotiklar, burun tomchilari, antihistamin preparatlar).

- **2-guruh (Tajriba, n=60):** yuqoridagi standart davo bilan birga:
 - UHF terapiya (5–7 seans),
 - Tonsilgon® va/v yoki Immunorix® (10 kun),
 - Furatsillin yoki Miramistin bilan burunni yuvish (kuniga 2 marta),
 - Vitamin terapiya (B-kompleks, askorbin kislota).

Kuzatuv muddati: 3 oy.

Baholash mezonlari: shikoyatlar soni, nazofaringeal endoskopiya, eshitish funksiyasi (audiometriya), qaytalanish tezligi.

Tadqiqot Natijalar

Ko‘rsatkichlar	1-guruh (n=60)	2-guruh (n=60)
Klinik simptomlar kamayishi	60% (36 bemor)	88.3% (53 bemor)
Qaytalanish 3 oyda	33.3% (20 bemor)	8.3% (5 bemor)
Audiometriya yaxshilanishi	43.3% (26 bemor)	71.6% (43 bemor)
Burun nafasining tiklanishi	55% (33 bemor)	85% (51 bemor)

Endoskopik tekshiruv natijalariga ko‘ra, 2-guruhda adenoid to‘qimalarning yallig‘lanishi ancha qisqargan bo‘lib, burun orqasidagi sekretiya va shish darajasi sezilarli kamaygan.

Munozara

Olingan natijalar shuni ko‘rsatadiki, surunkali adenoiditni kompleks usulda davolash yondoshuvi yuqori klinik samaradorlik beradi. Antibiotiklar faqat yallig‘lanishning bakterial komponentini kamaytirsam, fizioterapiya va immunomodulyatorlar kasallikning asosiy patogeneziga ta‘sir ko‘rsatadi [3][4]. Shu bilan birga, mahalliy antiseptiklar infektsiyaning nazofaringeal hududida to‘planishini

cheklaydi [5]. Kompleks yondashuv kasallikni tezroq bartaraf etish va uning qaytalanishiga yo‘l qo‘ymaslik imkonini beradi.

Xulosa

Bolalarda surunkali adenoiditni davolashda kompleks yondashuv — antibiotiklar, mahalliy antiseptiklar, fizioterapiya va immunomodulyatorlardan iborat muolajalar to‘plami — yuqori samaradorlik ko‘rsatmoqda. Klinik belgilar tezroq yo‘qoladi, qaytalanish kamayadi va eshitish funksiyasi yaxshilanadi. Ushbu yondashuvni klinik amaliyotga keng joriy etish tavsiya etiladi.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. Zernov V.N., LOR kasalliklarining zamonaviy tashxisi va davosi. – Moskva: GEOTAR-Media, 2021. – 312 b.
2. Усенко О.Ю., "Комплексная терапия хронического аденоидита у детей", Медицинский вестник, 2020; №3(12): 45–48.
3. Bicknell PG., "Adenoid disease and middle ear pathology in children", Otolaryngol Clin North Am. 2021; 54(2): 231–243.
4. Kawakita D., et al. "Efficacy of immunomodulatory therapy in pediatric ENT disorders", Int J Pediatr Otorhinolaryngol. 2020; 138:110284.
5. Turakulov M.A., "Bolalarda LOR kasalliklarini mahalliy antiseptiklar bilan davolash", Tibbiyotda innovatsiyalar, 2023; 2(5): 17–22.

